

Rapport

Rapport over een klacht over de voormalige korpsbeheerder van het voormalige regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland.

Datum: 31 maart 2014

Rapportnummer: 2014/026

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de toenmalig korpsbeheerder conform het advies van de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam een klacht over hem gegrond heeft verklaard. De klacht betrof machtsmisbruik door verzoeker door het op onredelijke gronden geven van twee bekeuringen aan een taxichauffeur in Amsterdam.

Algemeen

Verzoeker, een politieambtenaar buiten dienst, is getuige van verkeersovertredingen door een taxichauffeur in Amsterdam. Hij schrijft daarvoor een tweetal processen-verbaal uit. De taxichauffeur dient een klacht in bij de politie, welke gegrond wordt verklaard door de toenmalige korpsbeheerder. Naar aanleiding hiervan schrijft de toenmalige korpschef uit eigen beweging aan de korpsbeheerder dat hij het niet op alle fronten eens is met het advies van de Commissie voor de Politieklachten in deze. Verzoeker dient hierop, naar eigen zeggen op advies van de Commissie, een klacht in bij de Nationale ombudsman omdat ook hij het niet eens is met de gegrondverklaring van de klacht van de taxichauffeur. Alhoewel de Nationale ombudsman terughoudend is met het in behandeling nemen van klachten van beklagde ambtenaren, omdat het niet de bedoeling is om als een soort hoger beroepsinstantie in dit soort zaken te gaan dienen, ziet hij hier gezien de verschillende aangevoerde zienswijzen binnen de politieorganisatie wel aanleiding om een oordeel te geven.

Visie verzoeker (politieambtenaar)

Verzoeker is brigadier van politie te Amsterdam en bevond zich op 31 oktober 2011 in zijn privévoertuig op de openbare weg in Amsterdam. Op enig moment wordt hem de weg versperd door een taxichauffeur die stilstaat op de rijbaan. Volgens verzoeker reageerde de taxichauffeur niet op zijn aanwijzingen om door te rijden, zijnde een korte claxon en het aanzetten van zijn richtingaanwijzer. Aangezien er intussen een file van vijf auto's achter hem was ontstaan, heeft verzoeker de taxi ingehaald over de trambaan. Op het moment dat hij vervolgens van rechts kwam verleende dezelfde taxi hem geen voorrang. Vervolgens zag hij dat de taxichauffeur geen richting aangaf bij het linksaf slaan en bij hem aan het bumperkleven was.

Verzoeker geeft aan geschrokken te zijn van de situatie. Hij was van mening dat de taxichauffeur zich asociaal en verkeersonveilig gedroeg. Hij heeft daarop zijn auto stilgezet en is naar de taxichauffeur toegelopen om hem een proces-verbaal aan te zeggen en heeft zich gelegitimeerd als politieambtenaar. De taxichauffeur weigerde echter om zijn chauffeurspas en rijbewijs ter inzage af te geven en gedroeg zich volgens verzoeker

recalcitrant en agressief. Gelet daarop heeft hij het kenteken van de taxi opgeschreven en tegen de taxichauffeur gezegd het proces-verbaal later op te sturen.

Later geeft verzoeker nog aan dat hij er niet voor heeft gekozen om een proces-verbaal te schrijven voor het 'hinderen van verkeer' omdat dat alleen op staande houding kan. Nu de taxichauffeur weigerde om zijn rijbewijs en taxi pas ter inzage af te geven heeft hij het gesprek beëindigd. Hij had collega's er bij kunnen roepen maar heeft hier niet voor gekozen omdat hij "kleine zaken" klein wilde houden. Ditzelfde geldt voor processen-verbaal voor het niet tonen van het rijbewijs en de chauffeurspas.

Visie klager (taxichauffeur)

De betrokken taxichauffeur geeft bij de Commissie voor de Politieklachten een andere versie van het verhaal. Hij stelt dat hij slechts even stilstond om klanten uit te laten stappen. Toen hij vervolgens doorreed kwam hij vlakbij de auto van verzoeker en reed vervolgens achter hem. Hij zag dat verzoeker boos was en vervolgens stopte. Verzoeker heeft hem vervolgens gezegd dat hij hem zou bekeuren maar niet waarvoor, ondanks dat hij daarom vroeg. De taxichauffeur verklaart ook dat hij naar het politiebureau wilde worden meegenomen omdat hij wilde weten waarvoor hij bekeurd werd. Later ontving de taxichauffeur twee bekeuringen, voor geen voorrang verlenen en voor geen richting aangeven. Beide zijn naar zijn mening onterecht. Ten eerste kan hij niet tegelijkertijd geen voorrang verlenen en daarna bumperkleven. Ten tweede was het richting aangeven niet nodig omdat het één richting verkeer was.

Advies Commissie voor de Politieklachten

De Commissie begint met te stellen dat zij het markant vindt dat verzoeker geen bekeuringen gaf voor het 'hinderen van het verkeer', en evenmin voor het 'niet er inzage geven van de chauffeurspas en rijbewijs'. De bekeuringen voor het geen richting aangeven en het geen voorrang verlenen zijn verweven met het conflictueuze treffen van verzoeker en klager. De Commissie vindt het niet fraai dat de privé ergernis van verzoeker over het gedrag van klager blijkbaar ten grondslag heeft gelegen aan het uitschrijven van de bekeuringen.

Deze vermenging van privé ergernis en de professionele bevoegdheden van verzoeker acht de Commissie niet-behoorlijk. Zij voert daarbij artikel 59 van het Besluit Algemene

Rechtspositie Politie (hierna te noemen het BARP) aan waarin, in de kern samengevat, staat dat politieambtenaren zich niet kunnen beroepen op de omstandigheid niet in dienst te zijn, in die gevallen waarin hun optreden redelijkerwijs is vereist.

Deze bepaling geeft de bevoegdheid aan politieambtenaren om ook in hun vrije tijd te bekeuren. De Commissie is echter van oordeel dat een politieambtenaar hier terughoudend in dient te zijn en ziet niet in dat het hier een situatie betrof waarin het optreden van verzoeker redelijkerwijs vereist was. Verzoeker had gewoon even moeten wachten, net als iedere andere burger die zich in zo'n situatie bevindt.

Visie politiechef Amsterdam

De politiechef geeft in een brief aan de toenmalige korpsbeheerder aan dat hij het niet eens is met de verwijzing naar artikel 59 van het BARP. Dit artikel ziet naar zijn mening op de verhouding tussen werkgever en werknemer en heeft derhalve geen direct externe werking. Het artikel ziet er immers op dat politieambtenaren zich tegenover hun werkgever er niet op kunnen beroepen niet in dienst geweest te zijn, terwijl hun optreden wel redelijkerwijs vereist was. Anders dan de Commissie kennelijk veronderstelt, bevat het artikel dan ook niet de norm dat politieambtenaren slechts in hun privé-tijd mogen optreden indien dat optreden redelijkerwijs is geboden. De Commissie heeft bij de beoordeling van deze klacht naar mening van de politiechef dan ook niet de juiste maatstaf gehanteerd.

Tot slot hecht de politiechef eraan te benadrukken dat hij het van groot belang vindt dat politieambtenaren zich ook in hun vrije tijd bewust zijn van de aan hun ambt verbonden taken en verantwoordelijkheden en dienovereenkomstig handelen. Zeker indien het gaan om beleidsmatig geprioriteerde aandachtsgebieden zoals het verkeersgedrag van taxichauffeurs. Hij vraagt dan ook aan de korpsbeheerder om zijn opvattingen aan de Commissie kenbaar te maken.

Oordeel Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman is in het algemeen zeer terughoudend bij de behandeling van dit soort klachten. Hij is immers geen hoger beroepsinstantie voor beklagde ambtenaren. Nu echter de politiechef van Amsterdam heeft aangegeven het niet eens te zijn met het advies van de Commissie voor de Politieklachten en de daarbij gehanteerde maatstaf voor de beoordeling van de klacht, is deze klacht bij wijze van uitzondering toch in onderzoek genomen. De beslissing van de korpsbeheerder wordt hierbij getoetst aan het motiveringsvereiste.

Het vereiste van goede motivering houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt. Daarbij geeft zij aan op welke wettelijke bepalingen de handeling of het besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe zij rekening heeft gehouden met de belangen van de burgers. Deze motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn.

De Nationale ombudsman stelt voorop dat de gegrondverklaring van de klacht in overeenstemming is met de oordelen van de Nationale ombudsman in de rapporten 2008/069 en 2013/199 en herhaalt hier daarom een aantal relevante overwegingen. In zijn algemeenheid stelt de Nationale ombudsman dat een politieambtenaar die buiten diensttijd als verkeersdeelnemer betrokken is bij een verkeersincident, zich uiterst terughoudend dient op te stellen ten aanzien van het uitschrijven van een bekeuring over datzelfde verkeersincident. Er is immers in de eerste plaats sprake van een privé aangelegenheid. Door vervolgens als politieambtenaar in hetzelfde verkeersincident verbaliserend op te treden, wordt de schijn van partijdigheid gewekt, hetgeen voorkomen moet worden. In een dergelijke situatie verdient het de voorkeur om een politieambtenaar, die op dat moment wel in dienst is, maar niet betrokken bij het incident ter plaatse te roepen om de zaak verder af te handelen.

Nu de Nationale ombudsman in vergelijkbare situaties heeft geoordeeld dat de handelwijze van de betrokken politieambtenaren in strijd was met het vereiste van integriteit, kan de Nationale ombudsman zich ook vinden in het advies van de klachtencommissie en het daarop gebaseerde oordeel van de korpsbeheerder om de klacht over verzoeker gegrond te verklaren.

Voor zover de klacht van verzoeker betrekking heeft op de interpretatie van artikel 59 van het BARP overweegt de Nationale ombudsman het volgende. Uit dit artikel volgt dat de politieambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, zich niet kan beroepen op de omstandigheid niet in dienst te zijn in die gevallen waarin hun optreden redelijkerwijze is vereist. De interpretatie van de klachtencommissie van de toepasselijkheid van het betreffende artikel in het kader van de beoordeling van deze klacht lijkt inderdaad aanvechtbaar. Immers in dit artikel wordt alleen bepaald in welke gevallen een politieambtenaar buiten diensttijd dient op te treden en niet in welke gevallen hij buiten diensttijd niet mag optreden. Nu de verwijzing naar het BARP echter niet het dragende argument is voor het uiteindelijke oordeel van de toenmalige korpsbeheerder, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de beslissing voldoende is gemotiveerd. De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de korpsbeheerder van Amsterdam is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,
mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman